

Dosarul nr. 2r-193/23
2-21081115-01-2r-04052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Pulbere)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare”,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Veremeenco împotriva Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare” cu privire la încasarea salariului,

împotriva încheierii din 31 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare”,
din motiv că nu au fost îndeplinite indicațiile instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 28 mai 2021, Natalia Veremeenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare” cu privire la încasarea salariului.

Prin hotărârea din 2 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare depusă de Natalia Veremeenco. S-a încasat din contul Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare”, în beneficiul Nataliei Veremeenco, salariul neachitat pentru perioada mai 2018 – aprilie 2019, în sumă de 59 095 de lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 3 martie 2022, Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 2 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă, ca nefondată.

Prin încheierea din 20 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1329, 63 de lei, stabilindu-i termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere. S-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu

va fi considerată depusă și va fi restituită, conform art.369 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 31 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare”, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

La 20 aprilie 2023, Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” a declarat recurs împotriva încheierii din 31 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivare, a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel. A indicat că Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” a recepționat încheierea din 20 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău la data de 31 martie 2023, fapt ce se probează prin avizul de recepție. În opinia recurentului, termenul de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor începe a curge, în conformitate cu dispozițiile art. 110 din Codul de procedură civilă, de la data recepționării actului judecătoresc, adică de la 31 martie 2023. Prin urmare, recurentul a susținut că, s-a conformat prevederilor încheierii din 20 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a depus cererea de apel motivată cu dovada achitării taxei de stat în termen, adică la 10 aprilie 2023.

Ce ține de argumentul Curții de Apel Chișinău că încheierea instanței de apel a fost expediată prin poșta electronică, recurentul a invocat că adresa electronică poate să nu aparțină entității sau președintelui Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare”, Ecaterina Andronachi.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 31 martie 2023, iar copia actului judecătoresc a fost expediată Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare”, prin intermediul poștei electronice, la 5 aprilie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică.

Recursul depus de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” la data de 20 aprilie 2023 este depus în termen.

La 4 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Nataliei Veremeenco copia cererii de recurs, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” urmează a fi respins, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă prevede că, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În context, art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Art. 110 din Codul de procedură civilă statuează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură or să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui, iar în conformitate cu art. 112 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Conform art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din interpretarea prevederilor legale enunțate, este de înțeles că apelanților li se acordă un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, iar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor menționate în încheiere, survine sancțiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de apel.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform prevederilor art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin

adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Din actele cauzei rezultă că, prin încheierea din 20 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare”. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1329, 63 de lei, stabilindu-i termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză. S-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită, conform art.369 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 28 februarie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 20 februarie 2023 la poșta electronică a Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare” dunkan555@inbox.ru (f.d. 70, verso), adresă de e-mail de pe care și recurentul/apelantul a expediat în adresa Judecătorei Chișinău, sediul Centru cererea de amânare a ședinței de judecată din data de 2 februarie 2022 (f.d. 35), cât și prin intermediul oficiului poștal (f.d.77).

Completul de judecată menționează că trimiterile electronice prin intermediul tehnicii de calcul și rețelei Internet se efectuează imediat. Prin urmare, în speță, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a început să curgă la 1 martie 2023, ziua imediat următoare zilei în care a fost expediată încheierea care impunea la un anumit comportament procedural și a expirat la 10 martie 2023 (zi de vineri), însă Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” a expediat cererea de apel motivată, prin intermediul poștei electronice, la data de 10 aprilie 2023.

Astfel, neajunsurile indicate în încheierea din 20 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu au fost înlăturate în termenul stabilit de instanță.

Drept urmare, prin încheierea din 31 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare”.

Având în vedere circumstanțele reținute, Completul de judecată notează că instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel depusă de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” împotriva hotărârii din 2 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că nu au fost înlăturate neajunsurile cererii de apel în termenul limită stabilit prin încheierea de a nu dat curs cererii de apel, recepționată de președintele Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare”, Ecaterina Andronachi, la 28 februarie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” avea obligația și a dispus de suficient timp pentru a întreprinde toate măsurile în vederea executării indicațiilor stabilite în încheierea instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Respectiv, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Cauza Van Harn vs Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007) de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de acesta.

Or, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Cu referire la argumentul Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare” că adresa electronică la care a fost expediată încheierea din 20 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu aparține entității sau președintelui Ecaterina Andronachi, Completul de judecată le apreciază ca fiind neîntemeiate, or, din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a expediat încheierea pe adresa de e-mail dunkan555@inbox.ru, adresă de e-mail de pe care Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” a expediat în adresa instanței de judecată (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) mai multe acte procedurale, cum ar fi cererea de amânare a ședinței de judecată (f.d. 35), cererea de apel din 10 aprilie 2023 (f.d. 84), recurs din 20 aprilie 2023 (f. d.87). Iar, faptul că încheierea a fost expediată de către Curtea de Apel Chișinău și prin intermediul oficiului poștal, nu oferă dreptul părții de a calcula termenul de înlăturare a neajunsurilor din data recepționării actului judecătoresc pe suport de hârtie, or, art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade, care la caz, a avut loc la 28 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice.

Prin urmare, Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” fiind interesată de soluționarea prezentei cauze în ordine de apel și fiind conștientă că la data de 3 martie 2022 a fost depus apelul nemotivat, trebuia să depună diligență și să se intereseze la intervale de timp rezonabile de soarta dosarului respectiv pentru efectuarea actului de procedură în interiorul termenului stabilit de instanța de judecată.

Completul de judecată constată că instanța de apel a întreprins toate măsurile necesare pentru a aduce la cunoștința recurentului/apelantului Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” încheierea din 20 februarie 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen de lichidare a neajunsurilor cererii de apel, expediind copia încheierii la adresa electronică indicată în actele de procedură.

Sub acest aspect, prin prisma art.10 din Codul de procedură civilă, recurentul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii. Astfel, neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel în termenul stabilit de instanță are ca efect pierderea unui drept procedural ce nu a fost exercitat în termenul legal imperativ, fără a aduce atingere dreptului subiectiv civil.

Completul de judecată învederează că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale și respectiv, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării în termen a neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Cooperativa de Producție și

Comerț „Salutare”, deoarece apelantul nu s-a conformat indicațiilor Curții de Apel Chișinău stabilite prin încheierea din 20 februarie 2023 și nu a înlăturat neajunsurile în termenul indicat de instanța de apel.

Completul de judecată precizează că circumstanțele expuse de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare”, în recursul declarat, nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel și-a motivat soluția bazându-se pe prevederile legale.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare” și de a menține încheierea din 31 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa de Producție și Comerț „Salutare”.

Se menține încheierea din 31 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Veremeenco împotriva Cooperativei de Producție și Comerț „Salutare” cu privire la încasarea salariului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos